

**SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE Z DZIAŁALNOŚCI
FUNDACJI STREFA WOLNOSŁOWA
w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku**

**zatwierdzone uchwałą Zarządu Fundacji Strefa WolnoSłowa
z dnia 23 grudnia 2013 roku**

SPIS TREŚCI

1. Dane Fundacji	s. 3
2. Cele, zasady, formy i zakres działalności statutowej	s. 4
2.1. Działalność Fundacji Strefa WolnoSłowa	s. 5
3. Uchwały Zarządu Fundacji	s. 30
4. Dane finansowe	s. 30

1. DANE FUNDACJI

Nazwa fundacji:

Strefa WolnoSłowa

Siedziba i adres:

ul. Goławicka 4/40, 03-550 Warszawa

E-mail:

info@strefawolnosłowa.pl

Data rejestracji i numer księgi rejestrowej:

- 30.11.2011, sporządzenie aktu notarialnego przez asesora notarialnego Agnieszkę Anitę Kunecką, zastępcę notariusza Elżbiety Drązek, w Kancelarii Notarialnej Niepodległości 159
- 19.12.2011, Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, data rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym, **0000405137**

Statystyczny numer identyfikacyjny w systemie REGON:

145929290

NIP

5242748489

Rada fundacji:

dr Igor Piotrowski
Marta Czerska

Zarząd fundacji:

Alicja Borkowska (prezes zarządu)
Natalia Aleksandra Szelachowska (zastępca prezesa zarządu)
Tomasz Gromadka (skarbnik zarządu)
Joanna Katarzyna Szyndler (sekretarz zarządu)

2. CELE, ZASADY, FORMY I ZAKRES DZIAŁALNOŚCI STATUTOWEJ

Fundacja jest organizacją pozarządową realizującą zadanie sfery pożytku publicznego związane z promowaniem wielokulturowości, tolerancji i szacunku do innych kultur.

STREFA WOLNOSŁOWA ma na celu organizację działań artystycznych, kulturalnych i edukacyjnych nastawionych na dialog międzykulturowy i międzypokoleniowy. Interesują nas inicjatywy na granicy sztuki i interwencji społecznej, poruszające aktualne problemy w Polsce, Europie i na świecie, działania artystyczne angażujące osoby z różnych grup społecznych, umożliwiające spotkanie poprzez sztukę, promujące czynną postawę wobec rzeczywistości społecznej.

Określenie celów statutowych fundacji:

Zgodnie z §9 Statutu Fundacji Strefa WolnoSłowa celem fundacji jest:

- a) Promocja i działanie na rzecz postaw otwartych i tolerancyjnych, dialogu międzykulturowego i międzypokoleniowego, idei społeczeństwa obywatelskiego oraz czynnej, twórczej postawy wobec różnych kultur i wobec rzeczywistości społecznej;
- b) Wspieranie działań z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji,
- c) Działalność artystyczna i animacja kultury nastawione na aktywizację wykluczonych grup społecznych, dialog międzykulturowy i międzypokoleniowy oraz współpracę między społeczeństwami,
- d) Wspieranie działań z zakresu edukacji i integracji europejskiej, praw człowieka oraz działań wspierających demokrację,
- e) Zdobywanie i rozpowszechnianie wiedzy z zakresu dialogu międzykulturowego oraz poszukiwanie nowych, innowacyjnych metod animacji kultury i edukacji wielokulturowej,

Zasady, formy i zakres działalności statutowej z podaniem realizacji celów statutowych

Zgodnie z §10 Statutu Fundacja realizuje swoje cele statutowe w szczególności poprzez:

- a) Organizację i realizację projektów artystycznych, edukacyjnych i badawczych;
- b) Organizację i realizację wydarzeń kulturalnych, festiwali, spektakli teatralnych;
- c) Organizację i realizację artystycznych projektów międzynarodowych, konferencji, warsztatów oraz wymian w celu propagowania idei Fundacji;
- d) Budowanie sieci kontaktów z organizacjami o podobnym charakterze działalności w Polsce i zagranicą;
- e) Współpracę z instytucjami i organizacjami kulturalnymi oraz naukowymi, sektorem gospodarczymi, środkami masowego przekazu w kraju i za granicą

2.1. DZIAŁALNOŚCI FUNDACJI STREFA WOLNOŚŁOWA

AZYL WARSZAWA to projekt teatralny tworzony z udziałem cudzoziemców mieszkających w Warszawie. Projekt przewiduje warsztaty teatralne i interdyscyplinarne skierowane do imigrantów i uchodźców oraz wydarzenia artystyczne wieńczące prace warsztatowe. **Azyl Warszawa** powstał na wzór teatralnej działalności wielokulturowej prowadzonej w **ITC Teatro/Teatro dell'Argine w Bolonii**, we Włoszech, z którym Strefa WolnoSłowa stale współpracuje. Wieloletnie doświadczenie Teatro dell'Argine w pracy teatralnej z imigrantami i uchodźcami zaowocowało opracowaniem metody pracy teatralnej w grupie wielokulturowej oraz organizacji działań kulturalnych dla społeczności lokalnych angażujących mniejszości narodowe i etniczne. Wieloletnie sukcesy zarówno spektakli teatralnych, jak i działań z pogranicza sztuk w przestrzeni miejskiej sprawiają, że Teatro dell'Argine staje się przykładem dobrych praktyk związanych z dialogiem wielokulturowym we Włoszech, jak również na arenie międzynarodowej (projekty w Szwecji, Boliwii, Palestynie, Maroku, Senegal, Libanie, Brazylii i w innych krajach).

Strefa WolnoSłowa wykorzystuje i rozwija metody opracowane przez Teatro dell'Argine przenosząc je na grunt polski, aranżuje je do pracy z mniejszościami narodowymi obecnymi na terytorium naszego kraju, zwracając uwagę na ich specyfikę.

U podstaw projektu leży przekonanie, że prawdziwe spotkanie i dialog między ludźmi jest kluczem do poznania i do wyzbycia się stereotypowego myślenia o Innym, o mniejszościach społecznych i kulturowych, przekonanie, że mało wiemy i że drugi człowiek może stać się niezgłębionym źródłem wiedzy o świecie i o powstającej na naszych oczach historii. Uważamy, że teatr może stać się ważnym i bardzo dobrym narzędziem w kreowaniu takiego właśnie prawdziwego spotkania i dialogu między ludźmi i kulturami. Przez ostatnie lata pracy przy międzynarodowych warsztatach, festiwalach, czy

produkcjach teatralnych mieliśmy okazję obserwować jak wspólne zainteresowania, pasja i wspólny artystyczny cel łączą ludzi, przeciwdziałają dyskryminacji, rasizmowi, pogłębiają wzajemne zrozumienie.

Uważamy, że ważne jest, aby tworzyć miejsca twórczego spotkania między mniejszościami kulturowymi i narodowymi mieszkającymi w Warszawie i okolicach, w czasie których ich przedstawiciele poczują się równouprawnionymi członkami społeczności lokalnej. Mniejszości narodowe mieszkające w Polsce tworzą często zamknięte grupy, trudno otwierające się na inne środowiska i trudno wchodzące w relacje społeczne, na marginesie życia publicznego. Jest to spowodowane często nie wystarczającą znajomością języka polskiego, jak również brakiem okazji do spotkania (poza miejscem pracy, szkołą języka), poznania i wspólnego działania z Polakami oraz z osobami innych narodowości. Wśród Polaków występują natomiast zachowania niechęci, często wynikające po prostu z niewiedzy i z faktu, że nie znamy przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych bezpośrednio.

Projekt stara się odpowiedzieć na pytanie, kim są uchodźcy i imigranci mieszkający w Warszawie i okolicach, jakie są ich historie, co dzieje się tak naprawdę w krajach i społeczeństwach, które opuścili, aby szukać politycznego azylu, jaką drogę przebyli, żeby dostać się do Europy, jak trafili do Polski, co za sobą zostawili i co zastali w nowej ojczyźnie, z jakimi trudnościami spotykają się na co dzień i jak je rozwiązują, jakie tradycje i opowieści przywożą ze sobą, a co zostawili bezpowrotnie.

Celem projektu jest stworzenie mieszanych grup teatralnych (uchodźcy, imigranci różnych narodowości oraz Polacy) i wydarzeń artystycznych, które zwięźczą pracę w tych grupach. Stawiamy na intensywną pracę warsztatową, w czasie której improwizacja teatralna, ćwiczenia z przedmiotem, ciałem, przestrzenią oraz ćwiczenia z kreatywnego pisania staną się podstawą do stworzenia dramaturgii opartej na prawdziwych historiach uczestników warsztatów, dramaturgii wydarzenia artystycznego skierowanego do szerokiej publiczności. Warsztaty otwarte są dla wszystkich, bez względu na wiek, pochodzenie, płeć, profesję i doświadczenie teatralne bądź inne artystyczne.

Pierwsze spotkania warsztatowe skupiają się na grach i ćwiczeniach integracyjnych, podstawowych zadaniach aktorskich, grach teatralnych, improwizacjach indywidualnych i grupowych, pracy w przestrzeni, pracy z ciałem i głosem. Druga część warsztatów skupia się na pracy z tekstem i opracowywaniu materiałów do wspólnie tworzonej dramaturgii.

Dzieło literackie jest obecne w pracy warsztatowej, staje się jednak jedynie inspiracją, punktem wyjścia do improwizacji i tworzenia przez członków grupy wielokulturowej swoich własnych postaci, historii, mini-scenariuszy, które uchodźcy i migranci opracowują w czasie projektu z pomocą trenera, reżysera i dramaturga. Dzieło literackie w pracy teatralnej z grupą wielokulturową staje się ramą opowieści, w której uczestnicy wykorzystają swoje doświadczenia, własne historie i kreatywność. Przeprowadzane w trakcie warsztatów ćwiczenia z kreatywnego pisania, improwizacje teatralne, praca z ciałem, przedmiotem i przestrzenią oraz praca w grupie skłaniają do opowiadania historii, tworzenia postaci. Obecność trenera, reżysera i dramaturga gwarantuje, że rezultaty wszystkich ćwiczeń przekształcone zostaną w materiał dramatyczny i literacki. Wiele ćwiczeń skierowanych jest zatem ku tworzeniu i opowiadaniu historii, budowaniu akcji scenicznych oraz aktów

werbalnych, które stają się podstawą dramaturgii wydarzeń finałowych warsztatów.

Dramaturgia rezultatu finałowego warsztatów konstruowana jest zatem przez uczestników projektu. Dzieło literackie, nad którym pracujemy zostaje wzbogacone o teksty i rezultaty improwizacji uczestników warsztatów. Praca teatralna skupia się na tematach bliskich uczestnikom, zachęcając tym samym członków grupy do wzbogacania dramaturgii o swoje doświadczenia i do konfrontacji poruszanych tematów z własnymi historiami bądź z doświadczeniami innych migrantów i uchodźców. Dużo czasu poświęcamy pracy nad postacią. Dzięki temu każdy ma okazję zbudować swojego bohatera mieszając fikcję z własnymi doświadczeniami i wiedzą.

Ćwiczenia teatralne, praca w grupie i wspólne tworzenie wydarzeń artystycznych – rezultatów warsztatów, dają uczestnikom projektu możliwość kreatywnego wykorzystania swoich zdolności, pomagają obcokrajowcom w nauce języka, zdobywaniu pewności siebie w nowym społeczeństwie, wskazują jak różnice kulturowe mogą stać się bogactwem w kreatywnej pracy.

Rezultatem finałowym warsztatów są interaktywne wydarzenia artystyczne. Celem projektu jest stworzenie warunków do dialogu międzykulturowego zarówno w obrębie grupy warsztatowej, jak i między twórcami i odbiorcami podczas finałowych wydarzeń teatralnych. Performance finałowe warsztatów stawiają sobie za cel stworzenie okazji do dialogu między bezpośrednimi uczestnikami projektu a społecznością lokalną, stąd staramy się zawsze aktywnie współpracować z administracją publiczną, innymi organizacjami pozarządowymi oraz mieszkańcami miasta.

PIERWSZA EDYCJA PROJEKTU:

AZYL WARSZAWA. PRÓBA. luty-maj 2012

Warsztat został zakończony spektaklem *TU JEST LEPIEJ. PRZYJEŹDŹAJCIE!* pokazywanym w maju i czerwcu 2012 w Warszawie.

Bardzo dobre przyjęcie, z jakim spotkał się nasz projekt **Azyl Warszawa. Próba.**, zarówno ze strony administracji publicznej, jak i organizacji pozarządowych oraz samych beneficjentów projektu – cudzoziemców, przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych mieszkających na stałe w Warszawie, uświadomił nam dużą potrzebę projektów artystycznych, przy których tworzeniu przedstawiciele mniejszości narodowych mogliby się spotkać z Polakami oraz mówić o ważnych dla siebie problemach.

W ramach projektu nawiązaliśmy aktywną współpracę z:

- **6 lokalnymi organizacjami pozarządowymi** (Fundacja Ocalenie, Fundacja Rozwoju Oprócz Granic, Krytyka Polityczna, Duży Pokój, Instytut Reportażu, Loesje Polska),
- **3 organizacjami międzynarodowymi** (European Alternatives, Transeuropa Network, Teatro dell'Argine),
- **z międzynarodowym festiwalem TRANSEUROPA 2012**, w ramach którego odbył się pierwszy pokaz spektaklu,
- **z mediami lokalnymi i krajowymi** (TVP Kultura, Radio Tok Fm, Dwójka Polskiego Radia, Radio Wnet, Kontynent Warszawa, Teatr Pismo, Poka-Poka, Purpose, Podróże, e-teatr.pl, Radio Kampus, Rzeczpospolita, Gazeta Wyborcza Co jest Grane),
- **z Centrum Komunikacji Społecznej M. St. Warszawy,**
- **z Instytutem Teatralnym im. Zbigniewa Raszewskiego w Warszawie.**

Warsztaty odbywały się w „Warsztacie” Centrum Komunikacji Społecznej M.St. Warszawy przy pl. Konstytucji 4. Spektakl finałowy pokazywany był w Centrum Kultury Nowy Wspaniały Świat, w Śnie Pszczoły oraz Instytucie Teatralnym w Warszawie. W pierwszej edycji warsztatów wzięło udział łącznie **50 osób**, przedstawienie finałowe projektu obejrzało ponad **300 widzów**.

Dwa miesiące ćwiczeń teatralnych, improwizacji i tworzenia tekstów z grupą osób niezwiązanych wcześniej z teatrem zaowocowały stworzeniem spektaklu – swoistej refleksji na temat podróży, wyjazdu ze swojego rodzinnego kraju oraz marzeń i oczekiwań związanych z nowym życiem. Za podstawę do improwizacji i ćwiczeń posłużyła *Ameryka* Franza Kafki. Tekst Kafki, nieobecny ostatecznie w spektaklu, wykorzystany został jako inspiracja do stworzenia przez uczestników warsztatów własnych historii i monologów. Powstały choreografie i teksty, w których prawdziwe doświadczenia związane z migracją przeplatają się z fikcją opartą niekiedy na prawdziwych wydarzeniach w krajach pochodzenia osób biorących udział w zajęciach.

Powstała oryginalna galeria bohaterów - Karl Kafki staje się bowiem swoistym everymanem, opowiada o Armenii lat 90tych, o potrzebie wyjazdu z Pakistanu, o piłce nożnej na Ukrainie, braku perspektyw na macedońskiej prowincji czy o pragnieniu opuszczenia Białorusi. W poszczególnych historiach wydarzenia polityczne i historyczne przeplatają się z indywidualną walką o byt łącząc się w jedną wspólną narrację o poszukiwaniu lepszego świata.

Rozwiązaniem problemów ma być tytułowa Ameryka, która w spektaklu staje się pretekstem do opowieści o marzeniach i rozczarowaniach związanych z miejscem przybycia migrantów. Biurokracja, nieznamość języka, brak perspektyw na pracę w krajach, gdzie

ponoć miało być lepiej, konfrontacja wyobrażenia o lepszym świecie z rzeczywistością, oczekiwań z zastaną sytuacją – to wszystko w *Tu jest lepiej. Przyjeżdżajcie!* składa się na obraz o szczególnej sile, gdyż stworzony przez samych imigrantów.

Informacja projekcie **Azyl Warszawa. Próba.** I o spektaklu finałowym *Tu jest lepiej. Przyjeżdżajcie!* ukazała się m.in. w:

Radiu TOK FM, 3.05.2012 – rozmowa Pawła Sulika z Alicją Borkowską i Natalią Szelachowską,

Radiu TOK FM, 11.05.2012 – rozmowa Patrycji Wanat z Alicją Borkowską i Natalią Szelachowską w programie „Kultura na weekend”

Polskie Radio PR 2, 8.05.2012 – rozmowa Marcina Majchrowskiego z Tomaszem Gromadką

Radio Kampus, 5.05.2012 – w audycji „Więcej kultury” udział wzięły: Natalia Szelachowska i Weronika Chinowska

Radio Kampus, 7.05.2012 – w audycji „Studenteria” udział wzięli: Alicja Borkowska i Alexandrem Sokyrko

Radio Wnet <http://www.radiownet.pl/publikacje/imigranci-w-swietle-reflektorow>

Rp.pl <http://www.rp.pl/artukul/9131,894323-Strefa-WolnoSlova-zaprasza-na-Tu-jest-lepiej--Przyjezdzaicie-.html>

Rp.pl, Jacek Cieślak, <http://www.rp.pl/artukul/9147,897107.html>

Wp.pl, <http://kultura.wp.pl/title,TU-JEST-LEPIEJ-PRZYJEZDZAJCIE,wid,14666229,wydarzenie.html?ticaid=1ecf2>

E-teatr.pl, <http://www.e-teatr.pl/pl/artykuly/139033.html>

Refugee.pl

<http://www.refugee.pl/?mod=knowbase&path=5011&PHPSESSID=4666ca1261530d91f4a02ef8e34fac40>

Placdefilad.com,

http://www.placdefilad.com/spektakle/tu_jest_lepiej_przyjezdzaicie_1761

Warszawa.naszemiasto.pl, <http://warszawa.naszemiasto.pl/imprezy/511311,spektakl-tu-jest-lepiej-przyjezdzaicie,id,t.html>

Portal Miasta Stołecznego Warszawy,

http://www.widok.wpek.pl/kulturalna_warszawa_new/wydarzenia,1,68228.html?locale=pl_PL&b=1

Nowywspaniałyswiat.pl, <http://www.nowywspanialyswiat.pl/event/888>

DRUGA EDYCJA PROJEKTU:

AZYL WARSZAWA czerwiec-sierpień 2012

Warsztat został zakończony spektaklem w przestrzeni miejskiej *PRZYWIOZĘ TU SWOJE PODWÓRKO* pokazanym 18 sierpnia 2012 na warszawskim Bródnie, w dzielnicy Targówek.

Kolejna edycja Azylu Warszawa przeniosła się z centrum Warszawy na peryferie miasta. Warsztat odbywał się na Targówku, w **Domu Kultury Zacisze**. Ideą przyświecającą tej edycji warsztatów był zarówno dialog wielokulturowy wewnątrz grupy warsztatowej, jak i czynne zaangażowanie do spektaklu finałowego mieszkańców dzielnicy oraz artystyczne ożywienie dzielnicy, a także refleksja nad miastem i historiami jego mieszkańców pochodzących z różnych kontekstów kulturowych.

Projekt realizowany był we współpracy z:

- organizacjami pozarządowymi (Fundacja Ocalenie, Fundacja Rozwoju Oprócz Granic),
- administracją publiczną (Dzielnica Targówek, Dom Kultury Zacisze),
- mieszkańcami dzielnicy (seniorzy z dzielnicy Targówek, mieszkańcy bloków w okolicy Bródna-Podgrodzie),
- mediami (m.in. TVP Kultura, Radio Wnet, Refugee.pl, Kontynent Warszawa, Radiowa Dwójka, Rzeczpospolita, Gazeta Wyborcza),
- z Ośrodkiem dla Uchodźców na Targówku.

W spektaklu wzięła udział grupa warsztatowa składająca się z Polaków i cudzoziemców, seniorzy mieszkający na Bródnie, w dzielnicy Targówek oraz uchodźcy z Ośrodka dla uchodźców na Targówku. W sumie liczba uczestników wynosiła - **40 osób**. Spektakl zobaczyło **ponad 250 widzów**.

W pracy warsztatowej punktem wyjścia do improwizacji i tworzenia dramaturgii były *Niewidzialne Miasta* Italo Calvino. Poprzez improwizacje słowne i ruchowe powstał scenariusz łączący fikcje i prawdziwe historie uczestników warsztatu. Spektakl stał się refleksją na temat migracji i poszukiwania swojego miejsca w świecie. Kluczowe były tematy miasta i pamięci. Pokazaliśmy, jak poszczególne historie i wspomnienia wpływają na kształt miasta i jak tworzą jego obraz, a także jak każdy "przyjezdny" przyczynia się do tworzenia wspólnej przestrzeni miejskiej.

**PRZYWIOZĘ
TU
SWOJE
PODWÓRKO**

STREFA
WOLNO-
SŁOWA

SPEKTAKL FINAŁOWY
WIELOKULTUROWEGO WARSZTATU TEATRALNEGO
W RAMACH PROJEKTU AZYL WARSZAWA
FUNDACJI STREFA WOLNOŚLÓWA

KIEDY: 18 sierpnia 2012 / sobota
godz. 18.00

GDZIE: spotkanie na pętli autobusowej
Bródno-Podgórze,
ul. Krasnobrodzka 11

TRASA: godz. 18.00 / ul. Krasnobrodzka 11 i okolice
godz. 18.45 / podwórko pomiędzy
Krasnobrodzką 6 a Krasnobrodzką 8
godz. 19.30 / Klub „Podgórze”
/ ul. Krasnobrodzka 11
godz. 20.30 / ul. Poborzańska 8

Logo of the European Union and other sponsors.

Targówek

Spektakl rozgrywał się na Bródnie, w dzielnicy Targówek – publiczność przemieszczała się razem z aktorami. Przedstawienie odbyło się na pętli Bródno-Podgórze, na podwórku między blokami na ul. Krasnobrodzkiej, w Klubie Podgórze, w specjalnie wynajętym autobusie i na dachu bloku na ul. Poborzańskiej 8.

Teatr z migrantami stał się teatrem migrującym po Warszawie, a jednocześnie po innych miastach – tych widzialnych i niewidzialnych, rzeczywistych i fikcyjnych. Poprzez pojawienie się w ogólnie znanych miejscach Bródna aktorów-cudzoziemców, mieszkańcy mieli okazję zobaczyć swoją dzielnicę jako nieznaną przestrzeń i mogli odkryć ją na nowo.

Z warsztatu i spektaklu powstał film dokumentalny pokazany 6 listopada w kawiarni Południk Zero.

Projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej, programu Youth in Action.

Informacje o projekcie ukazały się, m.in. w:

Gazeta Wyborcza dodatek Co jest grane, 17 – 23.08.2012. *Teatralna podróż*, Izabela Szymańska

TOK FM, Kultura na weekend, Patrycja Wanat. Emisja: 17.08.2012

TOK FM Informacje kulturalne. Emisja: 17.08.2012 o godz. 18:20

Program 2 Polskiego Radia, Wybieram Dwójkę, reportaż Bartosza Panka

Emisja: 20.08.2012 o godz. 17:20 <http://www.polskieradio.pl/8/410/Artykul/668730,Od-Edynburga-po-Warszawe>. <http://www.polskieradio.pl/8/410/Artykul/668730,Od-Edynburga-po-Warszawe>

Program 2 Polskiego Radia, Notatnik Dwójki, reortaż Moniki Pilch

Emisja: 21.08.2012 o godz. 15.00

<http://www.polskieradio.pl/8/1594/Artykul/669401,Co-wspolnego-maja-emeryci-imigranci-i-teatr>

Chilli Zet, nastaw się na chill out, Weronika Wawrzkowicz. Zapowiedź spektaklu „Przywiozę tu swoje podwórko”

Emisja: 17.07.2012

TVP Kultura, Informacje Kulturalne. Emisja: 13.07.2012

<http://www.tvp.pl/kultura/magazyny-kulturalne/informacje-kulturalne/wideo/13072012-2000/7798029>

TVP Warszawa, Qadrans Qltury. Emisja: 16.08.2012

<http://www.tvp.pl/warszawa/kultura/qadrans-qltury/wideo/16082012/8273026>

Rp.pl

<http://www.rp.pl/artykul/9131,925283-Strefa-WolnoSlova-zaprasza-na-spektakl-Przywioze-tu-swoje-podworko.html> <http://www.rp.pl/artykul/9131,925283-Strefa-WolnoSlova-zaprasza-na-spektakl-Przywioze-tu-swoje-podworko.html>

Dziennik.pl

<http://kultura.dziennik.pl/artykuly/400836,przywioze-tu-swoje-podworko-premiera-spektaklu-fundacji-strefawolnoslova.html>

Onet.pl

<http://kultura.onet.pl/teatr/przywioze-tu-swoje-podworko,1,5216751,artykul.html>

E-teatr.pl

<http://www.e-teatr.pl/pl/artykuly/143774.html>

Zacisze.waw.pl

<http://www.zacisze.waw.pl/pl/artykul/1477> <http://www.zacisze.waw.pl/pl/artykul/1477>

TRZECIA EDYCJA PROJEKTU

AZYL WARSZAWA – wielokulturowe warsztaty we współpracy z Fundacją Rozwoju Oprócz Granic

W październiku 2012 roku rozpoczęła się trzecia edycja wielokulturowego warsztatu teatralnego. Tym razem zajęcia odbywają się w siedzibie Fundacji Rozwoju Oprócz Granic, zakończone zostaną spektaklem w marcu 2013 roku. W grupie jest dwudziestu uczestników – Polaków i cudzoziemców m.in. z Ukrainy, Białorusi, Turcji, Iranu, Niemiec, Rumunii, Maroka, Izraela.

Punktem wyjścia do pracy warsztatowej stała się *Antygona* Jeana Anouilha. Tekst francuskiego pisarza posłużył do konfrontacji uczestników warsztatów poprzez improwizacje słowne i ruchowe z tematem sprzeciwu – sprzeciwu wobec władzy, rodziny, tradycji, norm społecznych. Używając języka teatralnego członkowie grupy warsztatowej zastanawiali się wspólnie, co to znaczy, w kontekście kulturowym i w kraju, z którego pochodzą, sprzeciwić się władzy i jakie takie działanie pociąga za sobą konsekwencje. Wiele ćwiczeń poświęconych zostało sytuacjom i motywom towarzyszącym wyjazdowi z rodzinnego kraju, konfrontacji z tradycjami, religią, rodziną, oczekiwaniami społecznymi. Trwa praca nad spektaklem, który stanie się refleksją nad współczesną migracją poprzez pryzmat indywidualnych historii uczestników warsztatów oraz historii i wydarzeń w ich krajach.

Konferencja *Krzyżówka miejska* – 21 kwietnia 2012

21 kwietnia 2012 roku Fundacja Strefa WolnoSłowa we współpracy z międzynarodową organizacją European Alternatives zorganizowała w Warszawie konferencję *Krzyżówka miejska – przestrzeń publiczna a aktywizacja społeczno-kulturalna*, która odbyła się w Centrum Kultury Nowy Wspaniały Świat.

Celem konferencji było poruszenie kwestii społeczno-kulturowych związanych z możliwościami kreowania przestrzeni publicznej przez jej mieszkańców. Postawiliśmy pytanie o kierunek zmian, jakie zachodzą w obrębie miasta i o to, kto ma na nie realny wpływ. Jaki jest wpływ mieszkańców na powstawanie wizerunku miasta? Jakie są możliwości aktywizacji społeczeństwa do zmian w obrębie przestrzeni publicznej miejsca, w którym żyją? Jakie formy mogą przyjąć takie działania i które z nich są najskuteczniejsze?

Dyskusja toczyła się wokół trzech sfer działalności w przestrzeni publicznej: inicjatyw sąsiedzkich, ruchów masowych i projektów przygotowanych przez specjalistów oraz działań artystycznych i problemu estetyki w przestrzeni miejskiej.

W konferencji wzięli udział: dr Elżbieta Anna Sekuła, Instytut Badań Przestrzeni Publicznej, Karolina Witowska i Anna Cudny, Projekt Sielce Architektów, Michał Korbutt, Inicjatywa Napraw Sobie Miasto, Marlena Happach Stowarzyszenie Odblokuj, Tomasz Fudala, Festiwal projektowania miasta WARSZAWA W BUDOWIE, Anna Bakiera, Europejska Fundacja Kultury Miejskiej, Adam Jastrzębski, Vlep[v]Net, Martin Fischer i Roman Týc, grupa Z Toho Ven [Cz].

Po konferencji zaprosiliśmy uczestników na akcję artystyczną *Oblepmy Warszawę!*, przygotowaną przez Małgorzatę Pianowską – warszawską performerkę, tancerkę, menedżerkę projektów kulturalnych: „Wielobarwna architektura ciała w przestrzeni miejskiej, ludzkie „wlepki”, ciało jako materiał tworzący – ale i tworzony, idea wspólnego działania/kreacji, gdzie każdy może zostać twórcą, dołączyć ... oraz dobra zabawa- to główne przesłanki każdej Akcji OW. Za każdym razem zadajemy sobie pytanie: czy można pozbyć się podmiotowości, zaprojektować ciało jako rekwizyt i potraktować je jak część wyłącznie materialnej, rzeczywistości? Jakie to ma odniesieni do architektury miasta. Czy można nadać jej nowego znaczenia? Konfrontujemy widza z szeregiem zależności: miasta a jednostki, zespolenia a odrębności, przedmiotu a ciała, płci a bezpłciowości, a wreszcie.. szarości miasta a koloru...”

Transeuropa Festiwal 2012 – edycja warszawska 9-13 maja 2012

Transeuropa Festiwal to pierwszy transnarodowy festiwal, odbywający się jednocześnie w czternastu miastach europejskich: To nie 14 różnych festiwali, ale jeden festiwal europejski, ponad granicami narodowymi, którego program dotyczy zagadnień równości, demokracji, kultury, sztuki i zaangażowania społecznego. Transeuropa tworzy ponadnarodową przestrzeń przeznaczoną do wymiany kulturalnej, debaty, działania i twórczości. Festiwal promuje uczestnictwo społeczne, udział w kulturze, dialog wielokulturowy, prawa mniejszości, mobilność. Ideą festiwalu jest łączenie działań lokalnych koncentrujących się wokół tych tematów z ich wymiarem europejskim oraz tworzenie działań i dobrych praktyk transnarodowych.

Transeuropa Festiwal to 20 dni festiwalu, po 3-4 dni w każdym z miast europejskich zaangażowanych w projekt. Odbędzie się on w Warszawie, Lublinie, Berlinie, Barcelonie, Bolonii, Rzymie, Londynie, Paryżu, Belgradzie, Kluź-Napoka, Amsterdamie, Bratysławie, Pradze, Sofii. Podczas dni festiwalowych w miastach tych odbywały się warsztaty, debaty, konferencje, instalacje artystyczne, przedstawienia i projekcje filmowe. W 2012 roku wydarzenia festiwalowe we wszystkich miastach koncentrowały się wokół trzech głównych zagadnień: problematyki **migracji, nowych form aktywności politycznej oraz alternatywnych form ekonomii**. W każdym z festiwalowych miast tematy poruszane były poprzez rozmaite inicjatywy, angażujące profesjonalistów i specjalistów w danych dziedzinach. Ideą festiwalu jest również umożliwienie artystom, intelektualistom i działaczom przemieszczanie się między krajami festiwalu, a co za tym idzie udział w inicjatywach różnych miast.

Festiwal Transeuropa 2012 to ponad 80 wydarzeń, otwartych dla publiczności. Wszystkie wydarzenia zostały przygotowane przez grupę ponad stu osób: artystów i intelektualistów z całej Europy, którzy od lata 2011 do wiosny 2012 pracowali nad programem festiwalu. Wszystkie te osoby są członkami międzynarodowej sieci, pracującej na rzecz kultury i polityki. W festiwalu wzięło udział ponad 400 uczestników, 150 artystów oraz 25 tysięcy mieszkańców z 14 miast europejskich.

9 maja Transeuropa Festiwal zainaugurowany został przez **spacer po wielokulturowej Europie** – artystyczne wydarzenie odbywające się jednocześnie w 14 miastach

festiwalowych. **W dniach 9-13 maja 2012 w Warszawie** miała miejsce pierwsza edycja festiwalu, która przewidywała osiem wydarzeń artystycznych, kulturalnych i politycznych.

Strefa WolnoSłowa koordynowała organizację warszawskiego programu festiwalu – działając jako warszawska grupa lokalna **European Alternatives**. Transeuropa w Warszawie stawia sobie za cel zachęcenie mieszkańców stolicy do dyskusji nad problemami poruszonymi podczas festiwalu oraz do czynnego udziału w wydarzeniach festiwalowych – w warsztatach, interaktywnych wydarzeniach artystycznych czy debatach. Program całego festiwalu we wszystkich miastach dostępny jest na stronie www.transeuropafestival.eu.

Partnerami Transeuropa Festiwal 2012 w Warszawie byli:

Krytyka Polityczna, Fundacja Ocalenie, Fundacja Rozwoju Oprócz Granic, Duży Pokój, Loesje Polska, Kawiarnia Solec, Dom Spotkań z Historią, Instytut Francuski, Instytut Reportażu.

Patroni medialni festiwalu Transeuropa Warszawa:

Kontynent Warszawa, TVP Kultura, Teatr, e-teatr, Podróże, Radio Kampus, Poka Poka

Strefa WolnoSłowa na Dniu Sąsiada 2012

Fundacja Strefa WolnoSłowa wzięła udział w III Dniu Sąsiada odbywającym się 26 maja 2013 roku w "Warsztacie" Centrum Komunikacji Społecznej M.St. Warszawy na pl. Konstytucji.

Członkowie Fundacji zorganizowali dwugodzinny warsztat teatralny dla społeczności lokalnej otwarty dla wszystkich, nastawiony na aktywny i kreatywny udział mieszkańców. Uczestnicy brali udział w zabawach integracyjnych i grach teatralnych, poznawali podstawowe zadania aktorskie i techniki improwizacyjne oraz metody pracy z ciałem, głosem i rekwizytem wykorzystywane podczas warsztatów fundacji.

Mieszkańcy dzielnicy mogli przekonać się o sile, oddziaływaniu i atrakcyjności teatru i poczuć się przez chwilę aktorami.

Strefa WolnoSłowa na Wielokulturowym Street Party 2012

W tym roku Fundacja Strefa WolnoSłowa dołączyła do największego wielokulturowego święta stolicy, czyli do Wielokulturowego Street Party 2012. W ramach udziału w Wielokulturowym Miasteczku 26 sierpnia Strefa WolnoSłowa zaprezentowała fragmenty spektaklu *Przywiozę tu swoje podwórko*.

Polacy i cudzoziemcy grający w spektaklu *Przywiozę tu swoje podwórko* fundacji Strefa WolnoSłowa zaprezentowali fragmenty przedstawienia na ul. Krakowskie Przedmieście w Warszawie. Odgrywali niektóre monologi i dialogi składające się na scenariusz przedstawienia. Angażowali do oglądania rezultatów teatralnej pracy przechodniów, którzy w niedługim czasie uformowali kilkudziesięcioosobową grupę widzów. Improwizowali też przed publicznością korzystając z technik, które poznali na warsztacie. Występy skończyły się dopiero po kilku godzinach ze względu na żywiołowe reakcje widowni, której skład rozszerzał się w ciągu trwania teatralnej akcji.

Międzynarodowy projekt teatralny *Footprints of Europe*

Członkowie fundacji Strefa WolnoSłowa wzięli udział w tworzeniu spektaklu w Théâtre de Poche w Brukseli we wrześniu 2012 roku.

***Footprints of Europe* to marsz mieszkańców Konga i artystów europejskich z Reggio Emilia do Brukseli, połączony z warsztatami, performansami, spotkaniami i spektaklem końcowym w Théâtre de Poche.**

22 września 2012 Théâtre de Poche w Brukseli przywitał Johna Mpaliza Balagizi, czterdziestoletniego uchodźcę z Demokratycznej Republiki Konga, który od 18 lat mieszka we Włoszech.

29 lipca 2012 John przerwał pracę w Reggio Emilia i rozpoczął swój marsz. Piesz przemierzył Alpy, Szwajcarię, Francję, Niemcy, Luksemburg, Holandię, Belgię, zatrzymując się jedynie na nocleg w namiocie. Idąc 40 kilometrów dziennie, kontynuował marsz aż do Brukseli. Po pokonaniu tysiąca sześciuset kilometrów John udał się do siedziby Parlamentu Europejskiego, gdzie wystąpił w roli rzecznika wielu tysięcy Kongijczyków, świadków przemocy, w wyniku której w wojnie w latach 1998-2003 zginęło 6 milionów ludzi i która nadal dziesiątkuje ludność Konga.

Johnowi towarzyszyli artyści z całej Europy, między innymi twórcy z Compagnia Teatro dell'Argine, którzy w siedzibie ITC w San Lazzaro di Savena (Bologna) pracują nad stworzeniem teatru wielokulturowego, wystawiając spektakle z udziałem aktorów profesjonalnych i amatorów, migrantów i uchodźców z około 20 krajów świata oraz członkowie fundacji Strefa WolnoSłowa z Polski, inicjatorzy wielokulturowego projektu teatralnego *Azyl Warszawa*.

„Jako Europejczycy, artyści, ludzie teatru od wielu lat pracujący z uchodźcami, między innymi z Konga, nie mogliśmy nie odpowiedzieć na propozycję Johna. Tragiczne wydarzenia w jego ojczyźnie są bliskie naszej historii, kulturze, pamięci. Jego gest to przykład, oryginalny i metaforyczny zarazem”, stwierdzają artyści z Teatro dell’Argine, którzy postanowili poprzeć marsz Johna i zaprosić twórców oraz intelektualistów z całej Europy do pokonania wspólnie z nim dowolnego odcinka drogi. Na szlaku prowadzącym do Brukseli odbyły się różnorodne działania artystyczne, podczas których można było malować, rzeźbić, pisać, tworzyć instalacje plastyczne i wideo. Powstał „teatr długości tysiąca sześciuset kilometrów, gdzie ci, którzy się do nas przyłączyli, mieli okazję wysłuchać opowieści Kongijczyków, poznać historię innych krajów Europy, przysłuchać się rozmowom pisarzy afrykańskich z pisarzami europejskimi oraz lekturze tekstów Aimé Césaire’a, Josepha Conrada, Franza Fanona, czy Ajschylosa”.

W Mediolanie, Turynie, Chambéry, Genewie, Neuchâtel, Bazylei, Strasburgu, Luksemburgu, Maastricht oraz w mniejszych miejscowościach artyści zorganizowali performanse oraz warsztaty teatralne z przedstawicielami różnych środowisk (szkół, teatrów, ośrodków kultury, stowarzyszeń), którym John przedstawił powody swojej akcji.

Wielki finał odbył się w Brukseli, kiedy John został przyjęty przez Parlament Europejski, a artyści zorganizowali **warsztat w Théâtre de Poche w dniach 22 – 29 września, otwarty dla wszystkich twórców lokalnych – aktorów, muzyków, tancerzy, twórców sztuki wideo – którzy chcieli wziąć w nim udział oraz dla młodzieży, uchodźców, amatorów. 29 września w Théâtre de Poche wystawiony został spektakl finalizujący warsztaty**, podczas którego wykorzystane zostały rozmaite teksty, zdjęcia i filmy, zainspirowane marszem.

Wielu artystów, intelektualistów i instytucji europejskich przyłączyło się do projektu. Był on relacjonowany przez włoskie Radio 3 RAI oraz poprzez blog na stronie dziennika „Il Corriere della Sera”. Inicjatywę Johna poparli m.in.: Kuumba (Belgia), Centre Bruxellois d’Action Interculturelle (Belgia), Transeuropa Festival, Human Rights Nights Film Festival, Uniwersytet w Zurychu i Bolonii, władze prowincji Rzymu, Bolonii i Reggio Emilia, jak również Marco Baliani, Ascanio Celestini, Massimo Marino (dziennikarz), Marianella Sclavi (antropolog), Fanny & Alexander, Alessandra Belledi (dyrektorka Teatro delle Briciole w Parmie), Paolo Jedlowski (socjolog), Ivo Quaranta (antropolog), Matéi Visniec (dramaturg).

Strefa WolnoSłowa w projekcie Inw(es)torzy społeczni

Strefa WolnoSłowa wybrana została przez FISE do udziału w projekcie Inw(es)torzy społeczni promującego organizacje zajmujące się działaniami, które mogą być uznane za aktywność w zakresie ekonomii społecznej. Warsztaty *Azylu Warszawa* zostały udokumentowane przez reportaż fotograficzny i literacki. W listopadzie 2012 roku zainaugurowana została wystawa, na której zaprezentowano m.in. projekt Fundacji Strefa WolnoSłowa.

Miasto zbudowane z innych miast Beata Szczucińska,

foto: Aleksander Prugar

Gdy Haik (Ormianin wcielający się w rolę Cesarza) dobitnie oświadczył Olivierowi (Belgowi odgrywającemu Marco Polo): „Ja jestem Cesarz!”, niespodziewanie usłyszał: „Jaki tam z Ciebie cesarz?”. Tego nie było w scenariuszu. Haik, lekko zbity z pantałyku, dalej brnął z tekstem i gdy zgodnie z jego literą zagroził Marco więzieniem, z publiczności dobiegł zagrzewający okrzyk: „Nie daj mu się!”.

Pracowali nad spektaklem od dwóch miesięcy. Z rozmów, improwizacji i lektur powstała wspólna opowieść, za którą mógł się skryć każdy z wykonawców, by do historii dodać coś własnego. O sobie, o byciu obcym, o pozostawionym za sobą świecie. Nie są zawodowcami i dobrze o tym wiedzą. W terenie odbyli w zasadzie tylko jedną próbę. W pełnej obsadzie – chyba żadnej.

Przy pętli autobusowej Bródno-Podgórze zebrało się blisko sto osób – większość zarezerwowała miejsca już wcześniej. Tłum jednak powoli zagarniał przechodniów, stałych bywalców skwerów, bywalców pobliskiego monopolowego.

Pierwsza scena – ta, w której widz zachęcał Oliviera do buntu przeciwko Haikowi –

pokazywała sytuację przybysza, który pragnie nawiązać kontakt z tuziemcami. Cesarz uosabia władzę, bezdusznego urzędnika, skomplikowane procedury. Jego dwór składa się z eksprzybyszów, którym udało się pokonać wszystkie przeszkody i dziś chętnie podpowiadają Marco, jak obłaskawić Cesarza. Podpowiedzi – z początku życzliwe, powoli stają się karykaturalne, a próbujący dostosować się do nich Marco coraz bardziej groteskowy. Choć dwór z niego szydzi, Marco jest piewcą wolności, niezależności i nieustannego podróżowania. Anarchistą-uwodzicielem, powoli zjednującym sobie sympatię dworu. Cesarz nie ma innego wyjścia, jak tylko wkupić się w jego łaski – proponuje Marco, by został szpiegiem.

Przenosimy się zatem za Marco, Cesarzem i jego dworem na podwórko między wieżowcami na ulicy Krasnobrodzkiej i zwiedzamy miasta porzucane w przestrzeni: przy wejściu do klatki, na placu zabaw, na ławeczce pod drzewem.

Mamy pełną swobodę i przemieszczamy się wedle uznania. Jest tu miasto, które przetrwało już wiele gwałtów i zaborów, ale wciąż wita przybyszów z otwartymi ramionami. Jest miasto-idylla, o którym matka opowiada córeczce. Jest miasto rozpaczającej kobiety, próbującej zatrzymać odchodzącego Marco-Wiecznego Tułacza. I miasto, w którym można kupić wszystko i każdego. Każde z miast to miniscenka odgrywana przez dwie, trzy osoby.

Jeż też miasto Krasnobrodzka. Wyległo na balkony i obserwuje. Ktoś mocno pogłania muzykę. Ktoś inny ostentacyjnie czyści buty na balkonie – przypadkiem idealnie w kadrze kamery. Młodzież rzuca coś o Żydach.

Następna scenka odbywa się w siedzibie lokalnego koła seniorów. Sześcioro wykonawców opowiada, czym dla nich jest Bródno. Mówią, jak czują – bezpośrednio, nie chowając się za artystyczną formę. To jest miasto pogodzonych i pogodnych. Kilka minut wcześniej Marco wykrzykiwał: „Chcę leżeć na wszystkich plażach świata!”. Pan Marek, senior z

Bródna, uśmiecha się i mówi: „Gdy siedzę na moim balkonie, przy kawie, którą podała mi żona, jestem szczęśliwy”.

Do kolejnego miasta zabiera nas autobus, w którym dzieją się igrzyska dantejskie sceny: wzajemne uciszania, oskarżenia, kłótnie. Cesarz szuka Marco. Olek wspomina, że na Ukrainie ludzie w autobusach wspólnie śpiewają. Zaczynają śpiewać.

Wreszcie stacja końcowa – wjeżdżamy na dach ekskluzywnego, w porównaniu z otoczeniem, budynku przy ulicy Poborzańskiej. Patio wyścielane trawą. Krzeselka. Wygodnie.

Na scenie tymczasem mieszkańcy miasta nie chcą wpuścić Marco do swoich domostw. Chowają się za szybami okien, czasem tylko wychyną – by zakpić lub obrazić. Scena rozgrywa się na dachu budynku, z którego widok roztacza się na okna. Setki okien. Płonących od zachodzącego słońca. Przypominała się Krasnobrodzka z milczącą publicznością na balkonach. Z podkreśloną muzyką i ostentacyjnie czyszczonym butem.

„Przywiozę tu swoje podwórko” to opowieść o mieście, jakie widzi, pamięta, kocha każdy z nas, mieście niekonkretnym, mieście wyidealizowanym – za którym tęsknimy lub o którym chcielibyśmy zapomnieć, mieście z przeszłości lub z wyobrażeń:

W Odessie kupowałem pojedyncze papierosy i jadłem suszone kalmary.

W Mińsku nauczyłem się chodzić ze spuszczoną głową.

Na pustyni w Afganistanie widziałem miasto głodnych i spragnionych.

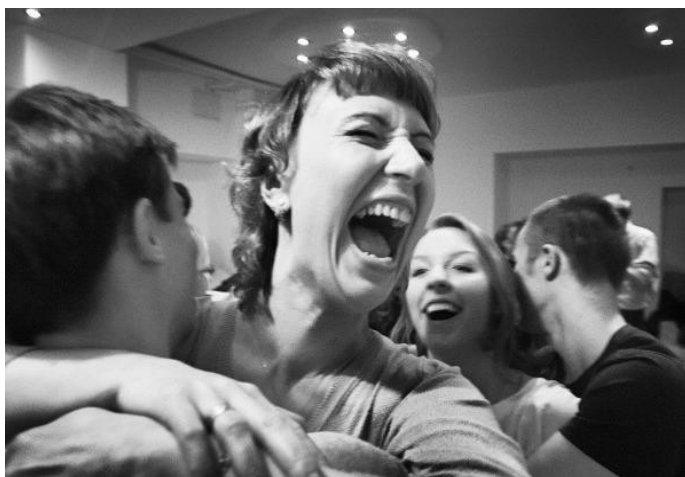
Byłem w Macedonii. W małym miasteczku na ławce w parku piłem do rana z artystami.

W Iwano-Frankowsku poszedłem do kościoła i na chwilę uwierzyłem w Boga. W Warszawie skończyły mi się pieniądze. Wytrzymałem trzy dni w Tesco. W hotelu w Erywaniu wyszedłem na balkon i zobaczyłem Armenię współczesną i starożytną. Byłem w Szanghaju. Zdeptał mnie milczący tłum. W Moskwie usiadłem żeby odpocząć i ludzie zaczęli siadać obok mnie a potem policja pomagała nam wstać. Przed siedzibą Komisji Europejskiej w Brukseli zaśpiewałem wszystkie piosenki Boba Dylana. W Filadelfii spałem pod mostem i śniłem amerykańskie koszmary. Byłem w Grozny. Jak na Czeczenię spadały bomby, zamknąłem oczy i otworzyłem parasol.

18 sierpnia 2012 byliśmy na Bródnie.

Fundacja Strefa Wolno Słowa, założona przez Alicję Borkowską i Natalię Szelachowską w grudniu 2011 roku, zajmuje się działaniami na granicy sztuki i interwencji społecznej, promującymi czynną postawę wobec rzeczywistości społecznej. Skupia się głównie na projektach angażujących uchodźców i imigrantów mieszkających w Polsce, działając tym samym na rzecz dialogu międzykulturowego. Angażuje się w projekty badawcze, kampanie społeczne, realizuje konferencje i festiwale. „Przywiozę tu swoje podwórko” jest efektem drugiego już warsztatu prowadzonego z imigrantami.

W poszukiwaniu chętnych do wzięcia udziału w warsztatach Alicja (spiritus movens Fundacji, pomysłodawczyni warsztatów i reżyser spektakli) odwiedzała szkoły, w których obcokrajowcy uczą się języka polskiego. Sporo zawdzięcza też Fundacji Ocalenie, która pomogła skontaktować się z uchodźcami i imigrantami, dała wsparcie organizacyjne. W naborze pomogli również ludzie z Fundacji „Oprócz Granic”. Alicja wspomina, że wysłuchano ją w Ocaleniu życzliwie, nie przewidywano jednak większego zainteresowania migrantów działaniami artystycznymi. Zdecydowanie nie docenili jej determinacji i charyzmy – warsztaty rozpoczynała grupa licząca 60 osób. Do premiery „Tu jest lepiej. Przyjeżdżajcie!” i pierwszego spektaklu realizowanego w ramach projektu „Azył Warszawa.

Próba” dotrwało 19. Część pozostała i zaangażowała się w pracę nad kolejnym spektaklem. Drugi warsztat nie ma już w nazwie asekuranckiego słowa „próba” – efekty pierwszego były zadowalające, teren rozpoznany, siły i środki skalkulowane. W swojej pracy wychodzą od tekstu literackiego – traktując go jako inspirację, trampolinę, punkt wyjścia do własnej opowieści. Tę opowieść konstruują uczestnicy warsztatów, czerpiąc ze swojej kultury, historii, języka i wiedzy.

Przetwarzając swoje doświadczenie w improwizacjach i ćwiczeniach teatralnych, tworzą własne teksty, wspólną opowieść, którą Tomasz Gromadka, dramaturg, ujmując w literackie karby: nadaje im formę, ubiera w słowa, doprawia przymiotnikami, tka szeleszczącymi spółgłoskami. Oddaje im tekst literacki, z którym muszą się zmierzyć: wkuć na pamięć, połamać język – i opowiedzieć historię na nowo. Uczestnicy warsztatu pochodzą m.in. z Ukrainy, Białorusi, Rosji, Armenii, Pakistanu, Belgii, Kuby. To studenci, pracujący, ci, którzy mają polskie żony, ale też żony zagranicznych dyplomatów, są też Polacy. Cieszy ich wspólna praca, odkrywanie siebie i nowi znajomi. Był też plan włączenia Czeczenek przebywających w ośrodku dla uchodźców na Targówku (Alicja i Tomasz jeździli tam co tydzień, by przygotować część spektaklu na miejscu – ostatecznie największy udział w spektaklu miały potrawy przygotowane przez Czeczenki, ale i tak najistotniejsza była wspólnie wykonana z nimi praca).

Założycielki Fundacji dały sobie rok na wypracowanie stałego źródła dochodu dla Fundacji i dla siebie samych – aby wygospodarować dwa, trzy etaty i móc utrzymać się z pasji. Na warsztat bródnowski otrzymały dofinansowanie z programu „Młodzież w działaniu”. Będą aplikować o kolejne środki, ale konsekwentnie budują też program umożliwiający stały dochód i niezależnienie od pomocy publicznej. Rozpisały program warsztatów dla młodzieży obejmujący zajęcia teatralne, dziennikarskie, etnograficzne. Proponują żywą bibliotekę – przede wszystkim spotkania z przedstawicielami mniejszości narodowych. Jedna ze szkół już przyjęła ofertę, z dwiema pozostałymi Fundacja wspólnie wystąpi o środki na realizację warsztatów. Alicji marzy się praca z kilkoma liceami zakończona minifestiwalem, na którym prezentowane byłyby rezultaty pracy z młodzieżą – duże wydarzenie, angażujące wszystkich uczestników. Dla biznesu przygotowali ofertę gier miejskich. W planach są też zajęcia językowe prowadzone przez warsztatowiczów, z których kilkoro jest nauczycielami języka. Ten pomysł świetnie wpisuje się w ideę centrum wielokulturowego, jakie chce stworzyć Fundacja, dodatkowym jego atutem jest wdrożenie zawodowe i społeczne imigrantów: *Widzę miasto zbudowane z innych miast, bezkrwawo połączone ulice i budynki, bezkrwawo szczęśliwi ludzie.*

Kek cirkusz – warsztaty teatralne ze społecznością romską

Warsztaty teatralne dla dzieci i młodzieży romskiej zostały zorganizowane przez Fundację Strefa WolnoSłowa w Integracyjnym Ośrodku Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży „Stokrotka”, ich zwieńczeniem był spektakl w Domu Kultury „Arsus” 20 listopada 2012 roku.

W warsztatach uczestniczyła 12-osobowa grupa dzieci i młodzieży polskiej i romskiej w wieku od 10 do 14 lat zamieszkujących dzielnicę Ursus. Zajęcia miały za zadanie pobudzić kreatywność uczestników, rozwinąć ich wyobraźnię, zainteresować teatrem i sztuką, a także stać się lekcją tolerancji i akceptacji.

Pierwsza część warsztatów składała się z gier i zabaw teatralnych rozwijających ekspresję i otwierających na drugiego człowieka oraz rozwijających poczucie rytmu, skupienie i refleks. Uczyliśmy też dzieci i młodzież podstawowych zadań aktorskich, pracy z rekwizytem i ciałem.

Druga część warsztatu poświęcona była przygotowaniu spektaklu. Uczestnicy otrzymali scenariusz opracowany przez dramaturga fundacji na podstawie włoskiej książki *Il circo capovolto* Mileny Magnani. Rozdzieliliśmy rolę pomiędzy uczestników i rozpoczęliśmy próby, najpierw czytane, potem z kostiumami, rekwizytami i scenografią.

Spektakl poruszał tematy tolerancji i uprzedzeń, tragicznych konsekwencji agresji wobec innych oraz wartości przyjaźni i siły oddziaływania sztuki. Premiera spektaklu *Kek Cirkusz* w Domu Kultury „Arsus” odbyła się przy obecności społeczności romskiej mieszkającej w Ursusie, a także władz dzielnicy.

Warsztaty teatralne w ramach międzynarodowej konferencji „Art for intercultural adaptation in new environment”

Tomasz Gromadka i Alicja Borkowska wzięli udział w międzynarodowej konferencji „Art for intercultural adaptation in new environment” zorganizowanej w Budapeszcie w dniach 29-30 listopada w ramach międzynarodowego projektu „Ariadne”, gdzie poprowadzili również warsztat teatralny dla uczestników konferencji oraz społeczności lokalnej.

Fundacja prezentowała podczas konferencji swoje metody teatralnej pracy z amatorami w grupie wielonarodowej i wielokulturowej, które stosuje w Polsce. Dzieliła się wiedzą i doświadczeniami uzyskanymi podczas organizowania warsztatów i tworzenia spektakli z cudzoziemcami w Warszawie oraz angażowania obcokrajowców w akcje animacyjne i edukacyjne. Częścią konferencji był trzygodzinny warsztat teatralny fundacji, w którym uczestnicy, głównie praktycy teatru z całego świata, mogli przekonać się o skuteczności technik teatralnych fundacji – improwizowali z ciałem i werbalnie, tworzyli krótkie sceny i monologi. Punktem wyjścia do ćwiczeń i improwizacji była historia Afgańskiego uchodźcy Jana Nawazi wyświetlona na filmie dla uczestników zajęć. Podczas warsztatu dostarczyliśmy uczestnikom narzędzi, które będą mogli wykorzystać w swojej pracy w grupie wielokulturowej.

Członkowie fundacji nawiązali podczas konferencji liczne kontakty z organizacjami zajmującymi się integracją cudzoziemców przez sztukę we Włoszech, Grecji, Hiszpanii, Francji, Finlandii i na Węgrzech. Poznali różnorodne sposoby integracji cudzoziemców przez sztukę, które zainspirowały ich do łączenia teatru z innymi dziedzinami sztuki i staną się podstawą do tworzenia przyszłych projektów międzynarodowych fundacji.

Integracja w praktyce – spotkania animacyjne w Fundacji Rozwoju Oprócz Granic

Od listopada 2012 roku zespół Fundacji Strefa WolnoSłowa prowadzi zajęcia animacyjne w siedzibie fundacji Oprócz Granic. Zajęcia mają na celu integrację cudzoziemców mieszkających w Warszawie ze społecznością lokalną, jak również pomoc w poznaniu przez migrantów polskiej kultury, tradycji oraz literatury i sztuki. Spotkania wspomagają naukę języka polskiego i są otwarte zarówno dla migrantów, jak i dla Polaków.

W ramach spotkań do tej pory odbyły się Wielokulturowe Andrzejki i warsztaty dyskusyjne wokół polskiej literatury współczesnej. Na najbliższe miesiące fundacja zaplanowała również spotkanie wigilijne, grę miejską, wycieczki kulturoznawcze, warsztaty opowieści, spacer architektoniczne i wiele innych. Zajęcia odbywają się co dwa tygodnie.

3. UCHWAŁY ZARZĄDU FUNDACJI:

- zarząd Fundacji Strefa WolnoSłowa w Warszawie w dniu 28.02.2012 zebrał się w sprawie ustalenia dokumentacji zasad prowadzenia rachunkowości
- zarząd fundacji na zebraniu dnia 18.09.2012 postanowił rozpocząć odpłatną działalność statutową fundacji z dniem 1.10.2012

4. INFORMACJE FINANSOWE

4.1. Informacja o prowadzonej działalności gospodarczej według wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego,
brak działalności gospodarczej

4.2. Informacja o wysokości uzyskanych przychodów, z wyodrębnieniem ich źródeł (np. spadek, zapis, darowizna, środki pochodzące ze źródeł publicznych, w tym z budżetu państwa i budżetu gminy), odpłatnych świadczeń realizowanych przez fundację w ramach celów statutowych z uwzględnieniem kosztów tych świadczeń; jeżeli prowadzono działalność gospodarczą, wynik finansowy tej działalności oraz procentowy stosunek przychodu osiągniętego z działalności gospodarczej do przychodu osiągniętego z pozostałych źródeł

PRZYCHODY FUNDACJI STREFA WOLNOSŁOWA W 2012 ROKU w PLN

A. dotacje uzyskane od sponsorów

w tym ze środków budżetowych 0,00

w tym ze środków samorządowych 0,00

w tym od krajowych organizacji pozarządowych 0,00

w tym ze źródeł zagranicznych 0,00

w tym z Unii Europejskiej 0,00

B. darowizny na działalność i nagrody 2 000

C. odpłatna działalność pożytku publicznego 30 402, 90

D. przychody z działalności gospodarczej 0,00

E. pozostałe przychody (finansowe i operacyjne) 73,00

RAZEM 32 476, 23

PRZYCHÓD Z DZIAŁALNOŚCI ODPŁATNEJ

- Ośrodek Pomocy Społecznej: 2100,00 zł
- Przedszkole nr 227: 730,00 zł
- Dotacje budżetowe – FRSE: 10826,90 zł
- Dotacje zagraniczne: 16746,00 zł

4.3. Informacja o poniesionych kosztach na:

a) realizację celów statutowych fundacji	30 881,30
b) działalność gospodarczą / odpłatna działalność	0,00
c) administrację	445,74
d) pozostałe koszty (finansowe, operacyjne, nadzwyczajne)	482,48
RAZEM	31 809,52

wynik: 666,71

4.4. DANE O:

a) liczbie osób zatrudnionych w fundacji z podziałem według zajmowanych stanowisk i z wyodrębnieniem osób zatrudnionych wyłącznie w działalności gospodarczej,

fundacja nie zatrudnia pracowników

b) łącznej kwocie wynagrodzeń wypłaconych przez fundację z podziałem na wynagrodzenia, nagrody, premie i inne świadczenia, z wyodrębnieniem całości tych wynagrodzeń osób zatrudnionych wyłącznie w działalności gospodarczej, nie wypłacono premii i nagród

c) wysokości rocznego lub przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wypłaconego łącznie członkom zarządu i innych organów fundacji oraz osobom kierującym wyłącznie z działalnością gospodarczą z podziałem na wynagrodzenia, nagrody, premie i inne świadczenia,

fundacja nie wypłaciła wynagrodzeń ze stosunku pracy i nie jest zobowiązana do wypłat z zysku członkom Zarządu i Rady Fundacji

d) wydatkach na wynagrodzenia z umów zlecenia i o dzieło,

łącna kwota wynagrodzeń z tytułu umów cywilnoprawnych w realizacji celów projektów wynosiła 18 540.

e) udzielonych przez fundację pożyczkach pieniężnych, z podziałem według ich wysokości, ze wskazaniem pożyczkobiorców i warunków przyznania pożyczek oraz z podaniem podstawy statutowej udzielania takich pożyczek,

Fundacja nie udziela pożyczek

f) kwotach ulokowanych na rachunkach bankowych ze wskazaniem banku,

CITY BANK HANDLOWY

g) wartości nabytych obligacji oraz wielkości objętych udziałów lub nabytych akcji w spółkach prawa handlowego ze wskazaniem tych spółek,

Fundacja Strefa WolnoSłowa nie nabywała akcji ani obligacji

h) nabytych nieruchomościach, ich przeznaczeniu oraz wysokości kwot wydatkowanych na to nabycie,

Fundacja Strefa WolnoSłowa nie nabywała nieruchomości

i) nabytych pozostałych środków trwałych,

Fundacja Strefa WolnoSłowa nie nabywała środków trwałych

j) wartości aktywów i zobowiązań fundacji ujętych we właściwych sprawozdaniach finansowych sporządzanych dla celów statystycznych,

suma aktywów: 2661, 07

suma pasywów: 2661, 07

4.5. Informacja o rozliczeniach fundacji z tytułu ciężących zobowiązań podatkowych, a także informację w sprawie składanych deklaracji podatkowych.

Fundacja składa deklaracje podatkowe PIT4

4.6. INFORMACJE O PRZEPROWADZONYCH KONTROLACH

W okresie sprawozdawczym w Fundacji nie była przeprowadzona kontrola

*Sprawozdanie sporządzono na podstawie Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dn. 8 maja 2001 r. Dz. U. Nr 50, poz. 529 z późn. zm., Sprawozdania Finansowego Fundacji za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku sporządzono przez ABS Biuro Rachunkowe
Andrzej Samborowski.*